

csapja kalapját, füttyörészni kezd, hármat-négyet fordul maga körül, majd tánclépésben lejt tovább. Azt hitte, hogy senkise látja, s ebben a nagy magányban mindenről megfeledkezve, levette álcáját. Milyen jó is volna, ha az emberek mások előtt is mernének olykor gyermekek lenni. Őnekik is. Minekünk is, akik ezt óhatjuk.

•

Ócska bútorok között különös holmira bukkanunk. Négy hatalmas puskából, fegyvertisztító vascsövekből, puskacsövekből valaki könyvállványt kovácsolt össze. Könyvekkel együtt eladó. A magyar irodalom remekei foglalnak helyet az állványokon. Furcsa dolog így a műveltség szolgálatában látni az embergyilkoló fegyvereket. A puskák kitűnő állapotban vannak. Ha valaki golyókat tenne beléjük, s elsütné a ravaszt, a golyók a mennyezetbe fúródának. Nézzük a sajátos alkotmányt, s töprengünk: nem vesznek-e össze a szellemi fegyverek ezekkel a fegyverekkel?

-i.

1932. február 27., szombat, 4. old.

Szegény tanulók ebédje

Ha meg akarjuk tudni, hogy a tenger vize milyen és mit tartalmaz, elegendő egy csöppjét megvizsgálni. Abból az egy cseppből értesülünk, milyen alkotóelemekből áll a rengeteg óceán. Ha meg akarjuk ismerni az életet, elegendő, ha bármely kis jelenségét szemügyre vesszük. A görcsös s a vegyi vizsgálat egy csöppben is megmutatja a körülöttünk hullámzó nagyvárosi óceán döbbenetes életét.

Tizenkét órát harangoznak. Az iskolából vidáman özönlik a gyermekesereg, fiúk-lányok vegyest. Egy csapat azonban nem megy ki a kapun, hanem

lefelé, az alagsor egyik termébe. Ezeket nem várja künn édesanyjuk, nem várja őket otthon meleg ebéd. Itt főznek nekik. Itt kapnak ebédet az iskolában. A főváros hat napra összesen huszonnégy fillérért, hét napra huszonnyolc fillérért ad ebédet az arra rászoruló gyermekek részére.

Ez az iskola Budán van, a város szívében. A környéken jobbára középosztálybeli emberek laknak. A szegénység nem kiáltó. A helyzet itt – tájékozottunk szavai szerint – „rózsásnak” mondható. Itt nem látjuk az igazi nyomort. Vagy négyszáz felnőttön kívül naponta csak huszónhárom elemi iskolás, nyolc polgárista, öt gimnázista s egy ipariskolai tanonc ebédel itt. De ezek között is akad öt-hat, aki még a heti huszonnégy fillért sem képes megfizetni. Ezek teljesen ingyen kapják az ételt. Csütörtök van. Krumplilevest főztek tésztával, paradicsomos káposztát virslivel. Vasárnap főtt hús volt és fánk. A gyermekek felállnak a hosszú asztal mellett, s elmondják az imádságot. – „Jöjj el Jézus, légy vendégünk, áldd meg, amit adtál nekünk.”

Kimérik a levest a kis csuprokba. Erzsike nyomban kijelenti, hogy ő nem szereti a levesben a tésztát. Gáspár csak keveset kér a főzelékből. Ilonka is vajmi keveset kér. Magduska meg éppen keveset. Annyit esznek csak, mint a madárkák. A kenyérnek negyedét se fogyasztják el. Karcsi bevallja, hogy tízóraira tejet ivott és sonkát kapott egy osztálytársától. Magduska oly lassan majszol, hogy nem győzik kivárni. Amint beszélgetünk a gyerekekkel, az eleven tekintetű, csorbafogú Lajcsi élelmesen feláll és jelenti:

– Cipőtalpalás-cédula kéne, mert nem tudok jönni iskolába.

A másik ráduplez:

– Tőlem elvették a cipőt, azt mondták, nem lehet megtalálni.

Valamennyi gyerek úgy fújja a panaszos szavakat, mint a leckét.

– Az én anyukám beteg, kórházban van – dicsekszik Magdus, akinek egyébként állástalan pincér a papája.

– Az enyém is legtöbbször fájdtja a hátát – mondja Lajcsi, aki egy ácssegéd tizenegyedik gyermeke.

– Az enyém is mindig szédül, és a feje is fáj – tódítja egy pöttöm elsőskislány.

– Anyukám beteg, öten vagyunk testvérek és apuka sincs – hadarja egyszuszra a szívfacsaró szavakat egy sápadt, nyurga fiúcska.

Ott, ahol a felnőttek esznek, csönd van. Csupán egy idős bácsi vánszorog be a konyhába, s a virslijéhez tormát kér. Csak egy csipetnyi tormát szeretne. Alig akarja megérteni, hogy itt nem kaphat tormát. Fejcsóválva ballag vissza a helyére.

A gyermekek elmondják az ebéd utáni imát, megköszönik az ebédet, s mennek hazafelé.

Két óra után a maradék ételt jegy nélkül, pénz nélkül kiosztják a környékbeli koldusoknak. Olyik nap húszan-harmincan is várakoznak arra az ételre, amit a legszegényebbek hagytak meg ...

-i.

1932. március 2., szerda, 5. old.

Pesti utca

Avillamoson fiatal nő ül csomagokkal megrakodva. Egész délelőtt a boltokat járta, s most hazafelé igyekszik. A vásárlás izgalmától arca kipirult, szeme csillog. Nyugtalanul fészkelődik helyén. Ki-kinéz az ablakon, türelmetlenül ül. Lassan döcög a villamos. Szeretne már otthon lenni. Csomagjait tapogatja. Végre nem bírja tovább, fölbontja az egyiket, s kivesszi belőle a most vásárolt lenge ruhaselymet. Tapogatja, nézegeti, méri karján-vállán, hogy elegendő-e, elszontyolodik, tűnődik, majd ismét földerül az arca. A selymet jól-rosszul visszacsomagolja. Most másik csomagot bont föl, abból gyapjúblúzt húz elő, két pár selyemharisnyát. Ezeket is jól szemügyre veszi. A harmadik csomagnak csak a csücskét tépi föl, s kihúzza belőle a benne szunnyadó világos tavaszi szövet csücskét. Ujjai között dörzsölgeti. Szeretné megmutatni mindenkinek a villamosban, s megkérdezni, hogy tetszik-e, hogy olcsón vásárolt-e, hogy illik-e haja színéhez. A villamoson ülő nők – ha nem szégyenlenék – szívesen megtudakolnák, hol vette, mennyibe került, s lehet-e még ott olyant kapni? Ó, ebben a mi nagy szegénységünkben milyen becsülete van az árunak.

•

Az utcán cicomásan öltözött, négyéves kislányt vezet édesanyja.

Egyik utcasarkon rongyos koldus nyújtja feléjük tenyerét.

Az anya megáll, kinyitja kistáskáját, erszényéből pénzt vesz elő. A kislány kéri, hogy ő adhassa át a pénzt a kéregetőnek.